

Για να αποδείξουμε ανισότητες στα ολοκληρώματα, χρησιμοποιούμε:

1. Τις βασικές ανισότητες:

i. $|\eta\mu x| \leq |x|, x \in R$ ή $-|x| \leq \eta\mu x \leq |x|, x \in R$ (το = να ισχύει μόνο για $x=0$). Άρα $\eta\mu x < x \quad \forall x > 0$

$$\text{Να αποδειχθεί ότι } \int_0^1 \eta\mu x^2 dx < \frac{1}{3}$$

Για κάθε $x \geq 0$ ισχύει $\eta\mu x \leq x$ και το = ισχύει μόνο για $x=0$. Όποτε $\eta\mu x^2 \leq x^2 \quad \forall x \in [0,1]$ και

$$\text{το = ισχύει μόνο για } x^2 = 0 \Leftrightarrow x = 0. \text{ Επομένως } \int_0^1 \eta\mu x^2 dx < \int_0^1 x^2 dx = \left[\frac{x^3}{3} \right]_0^1 = \frac{1}{3}$$

ii. $\ln x \leq x - 1, x > 0$ (το = να ισχύει μόνο για $x=1$).

$$\text{Να αποδειχθεί ότι } \int_0^1 \ln(1+x^2) dx < \frac{1}{3}$$

Για κάθε $x > 0$ ισχύει $\ln x \leq x - 1$ και το = ισχύει μόνο για $x=1$. Θέτουμε όπου x το $1+x^2 > 0$

Όποτε $\ln(1+x^2) \leq 1+x^2 - 1 = x^2 \quad \forall x \in R$ και το = ισχύει μόνο για $1+x^2 = 1 \Leftrightarrow x = 0$.

$$\text{Επομένως } \int_0^1 \ln(1+x^2) dx < \int_0^1 x^2 dx = \left[\frac{x^3}{3} \right]_0^1 = \frac{1}{3}$$

iii. $e^x \geq x + 1, x \in R$ (το = να ισχύει μόνο για $x=0$).

$$\text{Να αποδειχθεί ότι } \int_0^1 e^{x^2} dx > \frac{4}{3}$$

Για κάθε $x \in R$ ισχύει $e^x \geq x + 1$ και το = ισχύει μόνο για $x=0$. Θέτουμε όπου x το e^{x^2}

Όποτε $e^{x^2} \geq x^2 + 1 \quad \forall x \in R$ και το = ισχύει μόνο για $x^2 = 0 \Leftrightarrow x = 0$. Επομένως

$$\int_0^1 e^{x^2} dx > \int_0^1 (x^2 + 1) dx = \left[\frac{x^3}{3} + x \right]_0^1 = \frac{1}{3} + 1 = \frac{4}{3}$$

2. Κυρτότητα και εφαπτόμενη:

i. Αν f κυρτή και $y = \lambda x + \beta$ η εφαπτόμενη της C_f στο σημείο $A(x_0, f(x_0))$ τότε $f(x) \geq \lambda x + \beta$.

$$\text{Να αποδειχθεί ότι } \int_0^1 \ln \frac{1+e^x}{2} dx > \frac{1}{4}$$

Η $f(x) = \ln \frac{1+e^x}{2}$ είναι παραγωγίσιμη στο R με $f'(x) = \frac{e^x}{e^x + 1}$. Η f' είναι παραγωγίσιμη

στο R με $f''(x) = \frac{e^x}{(e^x + 1)^2} > 0, x \in R$. Επομένως η f είναι κυρτή στο R . (1)

Η εφαπτόμενη της C_f στο σημείο $A(0, f(0))$ είναι $\varepsilon: y - f(0) = f'(0) \cdot (x - 0)$ με $f(0) = 0$

και $f'(0) = \frac{1}{2}$. Άρα $\varepsilon: y = \frac{1}{2}x$. (2)

Από (1) και (2) έχω ότι $f(x) \geq \frac{1}{2}x$ για κάθε $x \in R$ και το = ισχύει μόνο για $x=0$. Επομένως

$$\int_0^1 \ln \frac{1+e^x}{2} dx > \int_0^1 \frac{1}{2}x dx = \left[\frac{1}{2} \cdot \frac{x^2}{2} \right]_0^1 = \frac{1}{4}$$

ii. Αν f κοίλη και $y=\lambda x+\beta$ η εφαπτόμενη της C_f στο σημείο $A(x_0, f(x_0))$ τότε $f(x) \leq \lambda x + \beta$

Να αποδειχθεί ότι $\int_0^1 \sqrt{2-x^2} dx < \frac{3}{2}$

Η $f(x) = \sqrt{2-x^2}$ είναι παραγωγίσιμη στο $(-\sqrt{2}, \sqrt{2})$ με $f'(x) = -\frac{x}{\sqrt{2-x^2}}$. Η f' είναι

παραγωγίσιμη στο $(-\sqrt{2}, \sqrt{2})$ με $f''(x) = -\frac{\sqrt{2-x^2} + \frac{x^2}{\sqrt{2-x^2}}}{2-x^2} < 0, x \in (-\sqrt{2}, \sqrt{2})$.

Επομένως η f είναι κοίλη στο $(-\sqrt{2}, \sqrt{2})$. (1)

Η εφαπτόμενη της C_f στο σημείο $A(1, f(1))$ είναι $\varepsilon: y - f(1) = f'(1) \cdot (x - 1)$ με $f(1) = 1$ και

$f'(1) = -1$. Άρα $\varepsilon: y = -x + 2$. (2)

Από (1) και (2) έχω ότι $f(x) \leq -x + 2$ για κάθε $x \in (-\sqrt{2}, \sqrt{2})$ και το = ισχύει μόνο για $x=1$.

Επομένως $\int_0^1 \sqrt{2-x^2} dx < \int_0^1 (-x + 2) dx = \left[-\frac{x^2}{2} + 2x\right]_0^1 = \frac{3}{2}$

3. Θ.Μ.Τ. και μονοτονία πρώτης παραγώγου (f'):

Έστω κυρτή συνάρτηση $f: R \rightarrow R$ με $f(0)=0$. Να αποδειχθεί ότι:
 α) $f(x) \leq x \cdot f'(x)$, για κάθε $x \geq 0$ και β) $\int_0^1 f(x) dx < \frac{f(1)}{2}$

α) Για $x=0$ έχουμε $f(0) \leq 0 \cdot f'(0)$, που ισχύει ως ισότητα

Για κάθε $x > 0$ θα δείξουμε ότι $f(x) < x f'(x) \Leftrightarrow \frac{f(x)}{x} < f'(x) \Leftrightarrow \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} < f'(x)$.

Για την συνάρτηση f ισχύουν οι προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ. στο $[0, x]$, $x > 0$, αφού είναι συνεχής στο $[0, x]$ και παραγωγίσιμη στο $(0, x)$. Συνεπώς υπάρχει $\xi \in (0, x)$ τέτοιο ώστε

$f'(\xi) = \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} \Leftrightarrow f'(\xi) = \frac{f(x)}{x}$ (1)

Αφού $\begin{cases} \xi \in (0, x) \Leftrightarrow \xi < x \\ f \text{ κυρτή} \Leftrightarrow f' \uparrow \end{cases} \Rightarrow f'(\xi) < f'(x)$ και από (1) $\frac{f(x)}{x} < f'(x) \Leftrightarrow f(x) < x \cdot f'(x)$

β) Για κάθε $x \in [0, 1] \subseteq [0, +\infty)$ από το προηγούμενο ερώτημα έχουμε $f(x) \leq x \cdot f'(x)$ και το = ισχύει μόνο για $x=0$. Επομένως:

$\int_0^1 f(x) dx < \int_0^1 x \cdot f'(x) dx = [x \cdot f(x)]_0^1 - \int_0^1 x' \cdot f(x) dx = f(1) - \int_0^1 f(x) dx$. Δηλαδή

$\int_0^1 f(x) dx < f(1) - \int_0^1 f(x) dx \Leftrightarrow 2 \int_0^1 f(x) dx < f(1) \Leftrightarrow \int_0^1 f(x) dx < \frac{f(1)}{2}$

4. Μονοτονία της συνάρτησης f και τη σχέση α<χ<β:

$$\text{Να αποδειχθεί ότι } 1 < \int_0^1 \sqrt{x^2 + 1} dx < \sqrt{2}$$

Η $f(x) = \sqrt{x^2 + 1}$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ με $f'(x) = \frac{x}{\sqrt{x^2 + 1}} > 0$ για κάθε $x \in (0,1]$ και

επειδή f συνεχής στο 0 έχουμε ότι f γνησίως αύξουσα στο $[0,1]$.

Οπότε $x \in [0,1] \Leftrightarrow 0 \leq x \leq 1 \Leftrightarrow f(0) \leq f(x) \leq f(1) \Leftrightarrow 1 \leq f(x) \leq \sqrt{2}$. Το = της ανισότητας

$1 \leq f(x)$ ισχύει μόνο για $x=0$ και το = της ανισότητας $f(x) \leq \sqrt{2}$ ισχύει μόνο για $x=1$.

$$\text{Άρα } \int_0^1 1 dx < \int_0^1 \sqrt{x^2 + 1} dx < \int_0^1 \sqrt{2} dx \Leftrightarrow [x]_0^1 < \int_0^1 \sqrt{x^2 + 1} dx < [\sqrt{2}x]_0^1 \Leftrightarrow 1 < \int_0^1 \sqrt{x^2 + 1} dx < \sqrt{2}.$$

5. minf < f(x) < maxf με χε[α, β]:

Έστω συνεχής συνάρτηση $f : [0,2] \rightarrow \mathbb{R}$ με ελάχιστη τιμή 1 και μέγιστη τιμή 3. f.

$$\text{Να αποδειχθεί ότι: } \frac{4}{3} < \int_0^2 f(x) dx \cdot \int_0^2 \frac{1}{f(x)} dx < 12$$

Για κάθε $x \in [0,2]$ έχουμε $1 \leq f(x) \leq 3$ (1) οπότε $\frac{1}{3} \leq \frac{1}{f(x)} \leq 1$ (2).

Επειδή $\min f < \max f$ τα = δεν ισχύουν για κάθε $x \in [0,2]$.

$$\text{Άρα: η (1)} \Rightarrow \int_0^2 dx < \int_0^2 f(x) dx < 3 \int_0^2 dx \Rightarrow [x]_0^2 < \int_0^2 f(x) dx < 3[x]_0^2 \Rightarrow 2 < \int_0^2 f(x) dx < 6 \quad (3)$$

$$\text{η (2)} \Rightarrow \frac{1}{3} \int_0^2 dx < \int_0^2 \frac{1}{f(x)} dx < \int_0^2 dx \Rightarrow \frac{1}{3} [x]_0^2 < \int_0^2 \frac{1}{f(x)} dx < [x]_0^2 \Rightarrow \frac{2}{3} < \int_0^2 \frac{1}{f(x)} dx < 2 \quad (4)$$

Πολλαπλασιάζοντας κατά μέλη τις (3) & (4) έχουμε: $\frac{4}{3} < \int_0^2 f(x) dx \cdot \int_0^2 \frac{1}{f(x)} dx < 12$